

сжщо е съгласенъ, че преводътъ е възникналъ на сръднобългарска почва, но го отнася къмъ 1344 или 1332 год. Що се отнася до „Паралипоменъ Зонаринъ“, който е просто съкращение отъ текста на пълния преводъ²⁴⁾, изтъква се, че хилендарскиятъ монахъ Григорий, който работилъ по поръчка на сръбския деспотъ Стефанъ Лазаревичъ, се е водилъ не по гръцкия оригиналъ, но по готовъ славянски преводъ²⁵⁾. Изглежда, че той ще да е преписвалъ и „изправялъ“ стила на превода, обаче самата преработка е била направена порано²⁶⁾.

Стихотворната хроника на Константина Манаси е била преведена на български езикъ презъ царуването на царъ Иванъ Александра²⁷⁾, и то преди 1340 г.²⁸⁾. Българскиятъ преводъ е важенъ и поради това, че къмъ него сж добавени нѣкои лѣтописни бележки, които се отнасятъ до нашата история²⁹⁾. Тѣ даватъ кратки сведения за българитѣ отъ времето на импер. Анастасия I (491-518) до края на XII в., и ще да сж били написани вѣроятно по изворъ, въ който е било указано и за царъ Иванъ Асенъ II³⁰⁾. Споредъ проф. М. Weingart³¹⁾ като

²⁴⁾ ср. М. О. Потаповъ, о. с., 160 сл.

²⁵⁾ М. Weingart, о. с., I, 125—159 общо; 156—159.

²⁶⁾ Ю. Трифоновъ, о. с., 179—180.

²⁷⁾ Издадена е отъ румънския славистъ J. Bogdan, *Cronica lui Constantin Manasses traducere mediobulgara făcută pe la 1350. Text și glosar*... Cu prefață de Prof. I. Bianu. Publicare postuma (București 1922). — Вж. още: Б. Филовъ, *Миниашюриштъ на Манасиевата хроника въ Ватиканската библиотека* (Codices e Vaticanis Selecti, vol. XVII, София 1927). — Ср. сжщо А. Heisenberg, *Über den Ursprung der illustrierten Chronik des Konstantinos Manasses* (München. Jahrbuch der bildenden Kunst, 1928. Bd. V. Hf. 3, 81—100). — М. Weingart, о. с., I, 160—219; 164.

²⁸⁾ Ю. Трифоновъ, *Бележки върху сръднобългарския преводъ на Манасиевата Хроника* (ИзвБАИ, II. 1923—24, 137—173), 153—161.

²⁹⁾ За тѣхъ вж. М. Weingart, о. с., I, 220—236. По хилендарския преписъ на превода тѣ сж преиздадени напоследъкъ отъ Йорд. Ивановъ, *Български сѣпарини изъ Македония*, 618—623. Въ ватиканския ръкописъ съ превода на хрониката нѣкои отъ тѣзи бележки сж били преведени на латински отъ неизвестенъ надписвачъ; вж. Ив. Дуйчевъ, *Латинскиятъ надписъ по ватиканския преписъ на Манасиевата хроника* (ИзвБАИ, VIII. 1934, 369—378).

³⁰⁾ Последната приписка гласи: *ѿ сѣ васнаѣ бѣ българское цѣтво по бѣластѣю гръцкскою даже ѿ до ѣскиѣ цѣа българѣ прѣваго*. Тази бележка показва, че писачътъ е различавалъ двама владѣтели съ името Иванъ Асенъ: Иванъ Асенъ I (1187—1196) и Иванъ Асенъ II (1218—1241).

³¹⁾ М. Weingart, о. с., I, 224 сл., 235.